

nullius rei Idæam pro constituendo mundo suscipere potuerit, quæm suæ ipsius essentiæ: quæ bifariam, quæm præstans atque diuina sit, considerari potest, primò in se, quatenus est vna in essentia, trina in personis, deinde collatione facta cum creaturis.

Hanc imaginem, hanc Idæam mundo imprimere voluit, vt is fieret optimus atq; pulcherrimus, vtque is eam suscipere posset, Quantum condidit, quantitatesque Sapientissimus conditor exco-gitauit, quarum omnis, vt ita dicam, essentia in hæc duo discrimina caderet, Rectum & Curuum, ex quibus Curuum nobis duobus illis modò dictis modis Deum repræsentaret, Neque enim existimandum est, temerè extitisse tam apta præfigurando Deo discrimina, vt Deus non de his ipsis cogitauerit, sed quantum corpus propter alias causas, alioque consilio considererit: atque postea Re-eti & Curui comparatio, & hæc cum Deo similitudo, suapte sponte, quasi fortuitò extiterit.

Quin potius verisimile est, initio omnium certo consilio Curuum & Rectum à Deo electa, ad adumbrandam in mundo diuinitatem Conditoris: atque vt hæc existerent, quantitates fuisse, atq; vt quantitas haberetur, conditum esse primò omnium Corpus.

Videamus modò, ecquomodo Creator optimus has quantitates in mundi fabrica adhibuerit: & quid verisimile sit nostris ratiocinationibus à Conditore factum esse: vt illud postea, cum in Antiquis, tum in nouis hypothesibus quæramus, eiique palmam tribuamus, penes quem illud reperietur.

Mundum igitur totum figurâ claudi sphæricâ, abundè satè disputauit Aristoteles, ductis inter cætera ex nobilitate sphæricæ superficiei argumentis: quibus etiamnum ultima Copernici fixarum sphæra quamvis motu carens, eandem figuram tuetur, recipitque Solem tanquam centrum in intimum finum. Orbis verò cæteros rotundos esse circularis stellarum motus arguit. Curuum igitur ad mundi ornatum adhibitum esse, ulteriore probatione non eget. Cum autem tria quantitatuum genera videamus in mundo, figuram, numerum & amplitudinem corporum: Curuum quidem adhuc in sola figura reperimus. Neque enim amplitudinis nulla ratio ex eo est, quod inscriptum simili (sphæra sphæræ, circulus circulo)